

Enstitüsü	:	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı	:	İktisat
Programı	:	İktisat
Tez Danışmanı	:	Doç. Dr. DENİZ DİLARA DERELİ
Tez Türü ve Tarihi	:	Doktora – Şubat 2025

ÖZET

YENİLENEBİLİR VE DÖNGÜSEL EKONOMİNİN TÜRKİYE DİŞ TİCARET POTANSİYELİNE ETKİSİ

Tolunay YILDIZ

Bu tez yenilenebilir enerji ve döngüsel ekonomi prensiplerinin Türkiye'nin dış ticaret potansiyeline etkilerini incelemektedir. Geleneksel lineer ekonomik modelin çevresel ve ekonomik sürdürülemezlik sorunlarına çözüm olarak önerilen döngüsel ekonomi kaynakların verimli kullanımı ve atık yönetimi gibi sürdürülebilir uygulamalara dayanmaktadır. Avrupa Birliği'nin Döngüsel Ekonomi Eylem Planı ve Yeşil Mutabakat çerçevesinde ortaya konulan politikalar, Türkiye'nin uluslararası ticarete rekabet gücünü artırma potansiyeline sahiptir.

Çalışmada Türkiye'nin dış ticaret performansı, enerji tüketimi ve çevresel göstergeleri arasındaki ilişki ekonometrik analiz yöntemleri ile değerlendirilmiştir. Bu kapsamda değişkenlerin durağan olup olmadığını belirlemek amacıyla ADF Birim Kök Testi uygulanmıştır. Uzun dönemli ilişkiyi analiz etmek için Johansen Eşbütünleşme Testi kullanılarak enerji tüketimi, dış ticaret ve sera gazı emisyonları arasındaki bağlantılar incelenmiştir. Ayrıca Granger Nedensellik Testi ile döngüsel ekonomi politikalarının dış ticaret performansına etkileri değerlendirilmiştir.

Araştırma sonuçları, yenilenebilir enerji kullanımının dış ticaret üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koymuş ve Türkiye'nin küresel rekabet gücünü artıracak çevre dostu stratejilere uyum sağlamasının önemini vurgulamıştır. Tez, Türkiye'nin sürdürülebilir dış ticaret politikaları geliştirmesine yönelik kapsamlı öneriler sunarak ekonomik büyüme ile çevresel sürdürülebilirlik arasındaki dengeyi güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Döngüsel Ekonomi, Yenilenebilir Enerji, Dış Ticaret Potansiyeli, Sürdürülebilir Kalkınma, Çevresel Politikalar, Ekonometrik Analiz

Bilim Dalı Sayısal Kodu:

University	:	Istanbul Kültür University
Institute	:	Institute of Graduate Studies
Department	:	Economy
Programme	:	Economy
Supervisor	:	Doç. Dr. DENİZ DİLARA DERELİ
Degree Awarded and Date	:	PhD – February 2025

ABSTRACT

THE IMPACT OF RENEWABLE AND CIRCULAR ECONOMY ON TURKEY'S FOREIGN TRADE POTENTIAL

Tolunay YILDIZ

This thesis examines the impact of renewable energy and circular economy principles on Turkey's foreign trade potential. The circular economy, proposed as a solution to the environmental and economic sustainability problems posed by the traditional linear economic model, is based on sustainable practices such as efficient resource use and waste management. Policies introduced within the framework of the European Union's Circular Economy Action Plan and the Green Deal have the potential to enhance Turkey's international trade competitiveness.

The study evaluates the relationship between Turkey's foreign trade performance, energy consumption, and environmental indicators using econometric analysis methods. In this context, the ADF Unit Root Test was applied to determine whether the variables are stationary. The Johansen Cointegration Test was used to analyze the long-term relationship between energy consumption, foreign trade, and greenhouse gas emissions. Additionally, the Granger Causality Test was conducted to assess the effects of circular economy policies on foreign trade performance.

The research results revealed the positive effects of renewable energy consumption on foreign trade and emphasized the importance of Turkey's adaptation to environmentally friendly strategies that can enhance its global competitiveness. The thesis aims to provide comprehensive recommendations for developing Turkey's sustainable foreign trade policies while strengthening the balance between economic growth and environmental sustainability.

Key Words: Circular Economy, Renewable Energy, Foreign Trade Potential, Sustainable Development, Environmental Policies, Econometric Analysis

Science Code: